

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 01/06/2020
Αριθμ. Πρωτ.: 210/83168

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/υση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του κλάδου της ιχθυοκαλλιέργειας»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 4900/12-3-2020**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Κ. Βελόπουλος**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών και κυρίως οι θαλάσσιες ιχθυοκαλλιέργειες, παρουσίασε τα τελευταία τριάντα χρόνια εντυπωσιακή ανάπτυξη, αξιοποιώντας τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της χώρας προκειμένου να καταστεί ο πλέον δυναμικός, παραγωγικός και αποδοτικός τομέας της πρωτογενούς παραγωγής. Η συμβολή των θαλάσσιων ιχθυοκαλλιεργειών στην εθνική οικονομία είναι σημαντική λόγω του υψηλού όγκου των εξαγωγών των προϊόντων τους (85% της παραγωγής), και της ουσιαστικής συμβολής τους στο ισοζύγιο πληρωμών της χώρας. Τα προϊόντα ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας κυριαρχούν στην ευρωπαϊκή αγορά, και όχι μόνο, και ο κλάδος κατέχει σταθερά μια από τις δύο πρώτες θέσεις σε αξία εξαγωγών αγροτικών προϊόντων.

Σημειώνεται ότι ιδιαίτερη σημασία αποκτά ο κλάδος αυτός καθώς δραστηριοποιείται και σε απομακρυσμένες και παραμεθόριες περιοχές της χώρας με περιορισμένες εναλλακτικές δυνατότητες ανάπτυξης, δημιουργώντας θέσεις εργασίας στην περιφέρεια και συμβάλλοντας, έτσι, στην τόνωση της τοπικής οικονομίας.

Ωστόσο, σήμερα ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών αντιμετωπίζει δυσκολίες στην ανάπτυξή του, ιδίως εξαιτίας της έλλειψης ρευστότητας και εξαιτίας του άνισου ανταγωνισμού από τρίτες χώρες κ.τ.λ.. Στις δυσκολίες αυτές προστίθενται και τα προβλήματα λόγω της πανδημίας του κορονοϊού.

Στις προθέσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΙΑΑΤ) είναι η στήριξη του κλάδου και η περαιτέρω ανάπτυξή του, ώστε η χώρα μας να διατηρήσει τον πρωταγωνιστικό της ρόλο. Ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η στήριξη του κλάδου σε απομακρυσμένες και παραμεθόριες περιοχές ως ανάγκη υποστήριξης και διατήρησης του κοινωνικοοικονομικού ιστού τους.

Προς την κατεύθυνση αυτή και όσον αφορά στο θεσμικό πλαίσιο αδειοδότησης και χωρικής διάρθρωσης του κλάδου, επισημαίνεται ότι έχουν γίνει σημαντικά βήματα, με κυριότερα τα ακόλουθα:

α) Παράταση προθεσμίας ολοκλήρωσης διαδικασίας θεσμοθέτησης Π.Ο.Α.Υ.:

Υπενθυμίζεται ότι το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες, το οποίο εγκρίθηκε το 2011, προέβλεπε ότι εντός 5ετίας αφ' ενός θα αξιολογηθεί αφ' ετέρου θα είχαν θεσμοθετηθεί τα αιτήματα Ίδρυσης των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (Π.Ο.Α.Υ.). Δυστυχώς, η απελθούσα κυβέρνηση ΣΥ.ΡΙΖ.Α.-ΑΝ.ΕΛ., μολονότι παρέτεινε την προθεσμία για τη θεσμοθέτηση Π.Ο.Α.Υ. (Π.Ν.Π. ΦΕΚ Α' 184/30.12.2015- κυρωθείσα με τον ν.4366/2016), ενέκρινε μόλις 1 από τα 25 υποβληθέντα αιτήματα ίδρυσης. Για αυτόν τον λόγο, ως Κυβέρνηση αναλάβαμε τη νομοθετική πρωτοβουλία και με το άρθρο 14 του ν.4638/2019 δώσαμε διετή παράταση, έως τις 4 Νοεμβρίου 2021, για τη θεσμοθέτηση των Π.Ο.Α.Υ. καθώς ήταν αδύνατη η ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας έως τη μέχρι πρότινος προβλεπόμενη ημερομηνία (4 Νοεμβρίου 2019).

Β) Σύνταξη προδιαγραφών αξιολόγησης Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες:

Προφανώς, δεν αρκεστήκαμε στη νομοθέτηση της ανωτέρω παράτασης. Αντιλαμβανόμενοι την **ανάγκη άμεσης αναμόρφωσης του υφιστάμενου χωροταξικού σχεδιασμού και επιτάχυνσης της εφαρμογής του τελευταίου**, με πρωτοβουλία της παρούσας Πολιτικής Ηγεσίας του ΥΠ.Α.Α.Τ., συστήσαμε σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Διυπουργική Επιτροπή, με σκοπό τη σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών για την αξιολόγηση-αναθεώρηση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες. Στόχος της εν λόγω αναθεώρησης, η οποία -σημειωτέον- θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί ήδη από το 2016, είναι η βελτίωση και επικαιροποίηση των στρατηγικών κατευθύνσεων χωροθέτησης των υδατοκαλλιεργειών, η διαμόρφωση νέων στρατηγικών κατευθύνσεων και κανόνων για τη χωρική διάρθρωση του τομέα, καθώς και η διαμόρφωση νέας πολιτικής χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης του κλάδου. Έργο της ως άνω Επιτροπής αποτελεί η σύνταξη των προδιαγραφών αναδόχου αξιολόγησης του χωροταξικού και κυρίως η απλοποίηση, η αποσυμφόρηση από άποψη γραφειοκρατίας, η

βελτιστοποίηση και η επιτάχυνση των διαδικασιών έγκρισης και λειτουργίας των Π.Ο.Α.Υ..

Γ) Απλούστευση διαδικασιών αδειοδότησης Π.Ο.Α.Υ.:

Όσον αφορά στην εφαρμογή του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και στην περιβαλλοντική αδειοδότηση, το συναρμόδιο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προχωρά σε νομοθέτηση της απλούστευσης των σχετικών διαδικασιών.

Επιπροσθέτως, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων και το ΥΠ.Α.Α.Τ., σε επίπεδο Πολιτικής Ηγεσίας και υπηρεσιών, έχουν εργαστεί για την απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου ίδρυσης και λειτουργίας των επιχειρήσεων του τομέα, με σκοπό ένταξη του κλάδου στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4442/2016 (Α' 230) και την τροποποίηση του ν.4282/2014 «Ανάπτυξη Υδατοκαλλιεργειών και άλλες διατάξεις» (Α'182), δοθέντος ότι το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο είναι περίπλοκο και σε μεγάλο βαθμό αντιελκυστικό για τους τυχόν ενδιαφερόμενους επενδυτές.

Δ) Ολοκλήρωση επεξεργασίας τριών σχεδίων Π.Δ. των Π.Ο.Α.Υ. Κεφαλονιάς, Νήσου Οξείας και Χαλκιδικής:

Η επεξεργασία τριών σχεδίων Π.Δ. για τον χαρακτηρισμό και τη χωροθέτηση των Π.Ο.Α.Υ. Κεφαλονιάς, Νήσου Οξείας και Χαλκιδικής και την έγκριση των οικείων Σ.Μ.Π.Ε. ολοκληρώθηκε, υπό τον συντονισμό του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Αναφορικά με το θέμα της αύξησης της ετήσιας ποσότητας αλιευμάτων του κλάδου της ιχθυοκαλλιέργειας, ιδιαίτερα στα νησιά του Αιγαίου, υπάρχει η άποψη ότι η ολοκλήρωση της εφαρμογής του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και η θεσμοθέτηση των περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών, θα συμβάλει στην επέκταση των υφιστάμενων μονάδων και στην υπόδειξη κατάλληλων θέσεων για την ίδρυση νέων μονάδων. Επίσης, επισημαίνεται ότι η επιδιωκόμενη διαφοροποίηση των εκτρεφόμενων ειδών, πλην τσιπούρας και λαυρακιού, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και με τη συγχρηματοδότηση ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων όπου πρωτοστατούν κορυφαία ελληνικά ερευνητικά ιδρύματα αλλά και εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων από ελληνικά ερευνητικά ινστιτούτα, θα καταστήσει δυνατή την παραγωγή νέων ειδών με καλύτερες προοπτικές εμπορίας και υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Κίνητρα για τη δημιουργία εταιρειών ιχθυοκαλλιέργειας κοντά στα νησιά του Αιγαίου όπου διαβιούν άγριοι πληθυσμοί τσιπούρας, δύνανται να θεσπιστούν μόνο υπό το πρίσμα της διαφύλαξης των πληθυσμών αυτών για την αλιεία και για τη διασφάλιση του εισοδήματος των ντόπιων αλιέων.

Σημειώνεται ότι για τη στήριξη του κλάδου της ιχθυοκαλλιέργειας, στο πλαίσιο του Μέτρου 3.2.2 «ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ» (άρθρο 48, παρ. 1, στοιχεία α) έως δ) και στ) έως η) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 508/2014) του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 συνολικού προϋπολογισμού 53.742.114 €, προβλέπεται:

- η ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων στην υδατοκαλλιέργεια,
- η διαφοροποίηση των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και των εκτρεφόμενων ειδών,
- ο εκσυγχρονισμός των μονάδων υδατοκαλλιέργειας (συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας και ασφάλειας των εργαζομένων στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας),
- η βελτίωση της υγείας και η καλή διαβίωση των ζώων, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς εξοπλισμού για την προστασία των εκτροφείων από τους θηρευτές,
- οι επενδύσεις για τη βελτίωση της ποιότητας ή της προστιθέμενης αξίας στα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας, καθώς και
- οι συμπληρωματικές δραστηριότητες, δηλαδή η διαφοροποίηση του εισοδήματος των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας, μέσω της ανάπτυξης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων.

Τα Μέτρα εφαρμόζονται σε ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, με ύψος ενίσχυσης που φθάνει μέχρι και το 85% δημόσια ενίσχυση στην περίπτωση των απομακρυσμένων ελληνικών νησιών.

Στα «Απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά» περιλαμβάνονται:

- τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
- τα νησιά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
- η Σαμοθράκη (Π.Ε. Έβρου)
- η Θάσος (Π.Ε. Καβάλας)
- οι Βόρειες Σποράδες (Π.Ε. Μαγνησίας)
- η Σκύρος και η Σκυροπούλα (Π.Ε. Εύβοιας)
- τα Κύθηρα και τα Αντικύθηρα (Π.Ε. Πειραιώς και Νήσων)
- η Γαύδος, η Γαυδοπούλα, τα Παξιμάδια, η Χρυσή, το Κουφονήσι, η Παξιμάδα, η Δραγονάδα, οι Διονυσάδες, η Δία, η Ελάσα (Περιφέρεια Κρήτης)
- οι Οθωνοί, η Ερεικούσα, το Μαρθάκιον, οι Παξοί, οι Αντίπαξοι (Π.Ε. Κέρκυρας)
- οι Στροφάδες (Π.Ε. Ζακύνθου)
- η Σαπιέντζα, η Σχίζα (Π.Ε. Μεσσηνίας)
- οι Εχινάδες (Π.Ε. Κεφαλληνίας & Ιθάκης)

Επιπλέον σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο της 1^{ης} Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, στις 26.9.2017 και στην κατηγορία Απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά, εντάχθηκαν 9 επενδυτικά σχέδια (6 στα Δωδεκάνησα, 1 στη Χίο, 1 στη Λέσβο και 1 στην Κεφαλονιά) με συνολικό επιλέξιμο κόστος 10.450.535 € που αντιστοιχεί σε συνολική Δημόσια Δαπάνη ύψους 8.882.955 €.

Η 2^η Πρόσκληση υποβολής προτάσεων, η οποία δημοσιεύτηκε στις 5.7.2019, έληξε μετά από δύο παρατάσεις στις 28.2.2020. Η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων που υποβλήθηκαν βρίσκεται σε εξέλιξη.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου 2021-2027 και της επικείμενης επικαιροποίησης του Εθνικού Πολυετούς Στρατηγικού Σχεδίου για την Αειφόρο Ανάπτυξη των Υδατοκαλλιεργειών με το οποίο θα ευθυγραμμίζεται το νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών θα ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες και προτεραιότητες των απομακρυσμένων και νησιωτικών περιοχών της χώρας.

Όσον αφορά στον αθέμιτο ανταγωνισμό με την Τουρκία και τα προβλήματα που δημιουργεί στη χώρα μας η συμφωνία τελωνειακής Ένωσης Ευρώπης – Τουρκίας και το γεγονός ότι τα τουρκικά προϊόντα εισάγονται στις χώρες της Ε.Ε. ατελώς, σημειώνεται ότι το ΥΠΑΑΤ έχει ενημερώσει εγγράφως το αρμόδιο Υπουργείο Εξωτερικών ενώ θέτει συνεχώς το ζήτημα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε κάθε ευκαιρία που παρουσιάζεται και σε κάθε σχετική με τις υδατοκαλλιέργειες τεχνική συνάντηση.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της διαρκούς στήριξης των αλιέων και των μονάδων υδατοκαλλιέργειας που πλήττονται από τις επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού, έχουν γίνει επανειλημμένες τηλεδιασκέψεις της Πολιτικής Ηγεσίας του ΥΠ.Α.Α.Τ. με όλους τους αρμόδιους υπηρεσιακούς παράγοντες του Υπουργείου και τους εκπροσώπους του κλάδου, προκειμένου να διερευνηθούν οι δυνατότητες ενεργοποίησης και αξιοποίησης υποστηρικτικών μέτρων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας (Ε.Π.ΑΛ.Θ. 2014 - 2020) και η κάθε είδους στήριξή τους με τα υπάρχοντα εθνικά και ενωσιακά εργαλεία.

Η αιζέντα των τηλεδιασκέψεων περιλαμβάνει το φάσμα των μέτρων που δύναται να ενεργοποιηθούν άμεσα στο πλαίσιο της τροποποίησης του Κανονισμού (ΕΕ) 2014/508, που διέπει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας.

Η συγκεκριμένη αλλαγή του κανονισμού επιτρέπει την αξιοποίηση ενός επιπλέον εργαλείου για την ενίσχυση των πληττόμενων επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας και των αλιέων, ενώ παράλληλα παρέχει τη δυνατότητα μεγαλύτερης ευελιξίας και απλοποίησης των διαδικασιών παροχής της απαιτούμενης στήριξης.

Επίσης, σημειώνεται ότι λόγω των έκτακτων μέτρων που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID – 19, η Ε.Υ.Δ.-Ε.Π.ΑΛ.Θ. προέβη σε τροποποιήσεις του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου ώστε:

- να είναι δυνατή η παράταση της υλοποίησης των πράξεων που δεν έχουν ολοκληρωθεί,
- οι δικαιούχοι να έχουν τη δυνατότητα υποβολής ενδιάμεσων αιτημάτων επαλήθευσης πληρωμής με απλοποιημένη διαδικασία, και

- για τη διασφάλιση της ρευστότητας των επιχειρήσεων να πραγματοποιούνται μόνο διοικητικές επαληθεύσεις των ενδιάμεσων αιτημάτων πληρωμής.

Τέλος, επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο της αδιάλειπτης στήριξης των πληττόμενων κλάδων του πρωτογενούς τομέα από τις επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού, η πολιτική ηγεσία του ΥΠ.Α.Α.Τ. έχει αποφασίσει τα ακόλουθα:

α) Τα αλιευτικά σκάφη της παράκτιας αλιείας θα ενταχθούν σε χορήγηση κατ' αποκοπή ενίσχυσης (de minimis) με απλουστευμένες διαδικασίες. Το θέμα βρίσκεται στο στάδιο της ολοκλήρωσης από τις συναρμόδιες υπηρεσίες της σχετικής Κ.Υ.Α., με τις αναγκαίες πιστώσεις να φτάνουν το συνολικό ύψος των 15.248.700 ευρώ.

β) Για τις άλλες κατηγορίες αλιευτικών σκαφών προχωράει η διαδικασία για την ενεργοποίηση του μέτρου προσωρινής παύσης αλιευτικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του Ε.Π.ΑΛ.Θ. 2014-2020, αρμοδιότητας Ε.Υ.Δ. Ε.Π.ΑΛ.Θ.. Για το θέμα έχει ήδη υπογραφεί η αναγκαία Κ.Υ.Α., ετοιμάζονται τα κριτήρια επιλογής πράξεων και ετοιμάζονται οι αντίστοιχες Υ.Α., στις οποίες θα αποτυπώνονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής (προϋποθέσεις, διαδικασία, ποσά).

Οι κινήσεις αυτές έρχονται σε συνέχεια της συγκροτημένης προσπάθειας του Υπουργείου να ενισχύσει τους πληττόμενους κλάδους επιβεβαιώνοντας τη στρατηγική του για έγκαιρη παρέμβαση όπου παρατηρούνται ασυμμετρίες.

Κατά τα λοιπά αρμόδια να απαντήσουν για τα θέματα που τα αφορούν είναι το συνεργαζόμενο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, καθώς και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς το οποίο διαβιβάζεται ηλεκτρονικά η Ερώτηση 4900/12-3-2020 και το παρόν έγγραφό μας.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γραφείο κ. Υπουργού
3. Βουλευτή κ. Κ. Βελόπουλο